

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katal. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-številke 74.

Štev. 49.

V Ljubljani, v sredo 1. marca 1899.

Letnik XXVII.

Vincencijeva družba.

Mirno in tiho se je vršil v nedeljo ob 6. uri v Marijanišču občni zbor Vincencijeve družbe. Skoro ni vedel nihče zanj razven udeležencev, in vendar je bil to jeden onih shodov, kateri so važnega verskega in socialnega pomena. Mi živimo v dobi plakatov, programov, zistemov in širokoustnežev. In vendar vsi ti plakati, pobarvani kot mavrice, ti programi, razbobnani na glavnih shodih, ti zistemi, pod krinko znanosti vrženi s katedrov med ljudstvo, ti širokoustneži, ki govoreč o bedi ljudstva skrbé za svoj žep — koliko solzâ posušé, koliko src umiré, koliko duš utešé?

Vincencijeva družba je družba bratov, ki se navdušujejo za vstrajno delo v korist bližnjemu. Bratje so, ki neté med seboj ogenj ljubezni božje, in iz tega svetlega plemena se otrinjajo svetle iskricke ljubezni do bližnjega — iskricke, ki ne vgasnejo, ko se vtrnejo, ampak svetijo in grejejo. Svetijo v temno sobico pod streho, kjer ječi na postelji trpin, izmučen od bolezní; svetijo v one široke sloje, v katere ne sije solnce blagostanja in sreče; svetijo v one duše, v katerih po trpljenju in bedi vgasuje svetla luč upanja in se umika temi brezupnosti in sovraštvu do onih, ki se solnčijo v bogastvu. Pa to niso mrzli žarki. Ta ljubezen je prava, ki je žarka in vroča, kot je bila goreča ljubezen onega, ki je svoje življenje dal za ljubljence svoje. Ljubezen Vincencijevih bratov mora biti goreča, in z veseljem lahko rečemo, oziraje se na vspehe ljubljanskih konferenc, da so prošinjene od pravega duha sv. Vincencija.

Pri konferencijah Vincencijevih družb se shajajo bratje vsak teden. Za se poskrbé s poučnim in vsposodbudnim berilom in razgovorom, a glavni namen je skrb za trpeče človeštvo. Sami žrtvu-

jejo, če kaj imajo, nabirajo milodare in jih delé med uboge. Osebnó stopajo v dotiko z ubožci, in v tem je njih največji pomen. Ali ni to vzgled pravega krščanskega svetovnega naziranja, ako izobražen Vincencijev brat z milodarom v roki, stopi v hišo neúkega reveža?

Ne po slugi, ne po pošti, sam mu stisne v tresočo roko nakaznico, na katero dobi moke, sladkorja, kave, kruha. Roka vzame gmotni dar, srce se pa odpre ljubečemu pogledu in tolažilni besedi. Tu izgine razloček stanu in imetja: brat je neuki omikancu, brat je revež bogatinu. Kar se ne da vklemiti v postave, kar se zdi nemogoče posvetnjaku, o čemer se komaj sanja socijologu, to je istina tam, kjer zasijejo žarki večnega plamena ljubezni do Boga in do bližnjega — to se godi v Vincencijevih družbah.

Pač ni pojava, kateri bi socialno delovanje katolicizma kazal čistejši in ljubeznivejši, nego je delovanje teh družb.

Razširjene so po vsem omikanem svetu. Politični valovi, ki se drvé čez površino človeštva, jih ne poznajo, saj one delujejo tiho v temelju družbe; javnost, ki se naslaja ob škandalih in živi ob vznemirjajočih novicah, jih prezira, ker njihov delavnost je dobrotljivost desnice, o kateri ne ve levica. A ravno v tem herojičnem samozatajevanju je najvišja vrednost teh družb. Kjer ljudje ne vidijo, tam božje oko tem milostneje opazuje; česar ljudje ne hvalijo, to Bog tem dobrotneje blagoslavlja.

Majhen, a vreden del svetovne organizacije Vincencijevih družb so ljubljanske konference. Pri občnem zboru v nedeljo so zborovale skupno pod predsedstvom gosp. kanonika Zamejca, ki je po običajnem berilu poročal o dohodkih, zlasti o onih, ki so došli po oporokah v zadnjem času,

in opominjal na npravne in strogo društvene dolžnosti udov, in hkrati izrekel veselje nad vnemo, s katero se izpolnjujejo. Poročal je na to gosp. Röger, načelnik šenklavške konference, ki je zlasti zahvalil presv. gosp. knezoškofa za društveno zborovalnico v njegovi palači in poročal, da tudi akademično izobraženi gospodje pristopajo društvu. Gosp. kanonik Rozman, načelnik šentjakobske konference, je v zanimivih potezah razložil vodilne ideje v življenju sv. Vincencija Pavlanskega. Gosp. Polak, načelnik konferenciji Marijinega Oznanjenja, je opominjal, da naj udje osebno vplivajo na ubožce pri obiskih, da jim z materijalno podporo podelé tudi duševno dobroto, gosp. Malenšek, načelnik šentpeterske konference, je poročal o naraščanju bede in ob zanimivih vzgledih kazal, kako bratje sv. Vincencija tudi pri drugih ljudeh lahko s primerno besedo obudé sočutje za reveže in njihov srca nagnejo k dobrotelosti.

Slednjič je presvetli knezoškof Anton Bonaventura v vnetih besedah opominjal zborovalce, kako naj po tem lepem društvu delujejo na prosep katoliškega življenja med družbo, ter po običajnem darovanju v društvene namene podelil zbranim svoj blagoslov.

Vincencijeve družbe so lepa dopolnitev in usovršitev onih družb, katere delujejo v krščanskem socialnem duhu. Dočim se pri drugih družbah naglašá v prvi vrsti pravičnost, gospoduje v teh družbah prava krščanska ljubezen. Ljubezen pa je usovršenje človekovo, usovršenje socialnega delovanja.

Te družbe pa so velikega pomena še v drugem oziru. Mnogo poznamo mož, ki so v srcu dobri katoličani, katere žene njihov plemenita duša, da kaj storé v prid človeštvu. Oni vodeni huma-

LISTEK.

Sodnji dan.

Spisal J. Joergensen.

XII.

In tako je pastopil Niels čudno življenje literarnega dninarja, življenje, v katerem nima človek nikoli časa, da bi zbral misli in bil miren, temveč ga podi skozi neskončno vrsto majhnih in velikih stvari, katere mu vse niso nič mari in za katere se mora brigati, jih razumeti in drugim razlagati. Žurnalistovo življenje, ki je morebiti bolj utrudljivo kot vsako drugo, ker razdeljuje njegove sile z nešteti stvarmi, ki niso med seboj v nobeni zvezi, in ki mu naloži danes to delo, jutri zopet popolnoma drugo.

Srednjeveško življenje so vodili ljudje, ki so dolgo in temeljito razmišljali jedno samo stvar, in ki so vse svoje življenje posvetili v to, da so globlje in globlje prodirali v velike resnice božje volje. Duševni voditelj in gospod našega časa je pa žurnalist, časnikar — človek, ki redkokedaj kaj zna in ki večinoma ni še nikdar premišljal prej o predmetu, o katerem naj razpravlja, dokler ni skrajni čas — in vendar mora že v jedni uri izraziti o njem svoje mnenje.

In ta človek razpolaga s časopisjem, in njegovi besedi verjamejo milijoni bolj slepo in bolj gotovo, kakor pridigarjevi besedi na leci. In ako je žurnalist danes tega mnjenja, jutri pa zopet družega, ker bi rad razjezil kakega prijatelja ali koketoval z nasprotno stranko ali ustregel kaki lepi dami — potem spremenene z njim milijoni svoje mnjenje in gredo na slepo za vsemi njegovimi nazori.

Niels Graff je postal žurnalist. Privadil se je, da ni treba vselej povedati resnice.

Zagovarjati je moral svojo stranko, njene pristaje in njene nazore in razglašati vse, kar je nasprotovalo stranki, kot kratkovidnost, budalost in omejenost.

Pred vsem je bilo treba napisati kak »dober« članek.

In dober članek ni bil nikoli pravi, pravilni, resnični članek, — vedno je bil tisti, ki je lovil občinstvo, mamil čute, pridobival bralcev, odjemalcev in naročnikov.

Kajti glavna stvar je bila, da je berivo ugaljalo občinstvu. Občinstvo — tamoderna parodija na ljudstvo, o katerem govore, da je njegov glas, glas božji.

Vox populi, vox Dei. Ali je res? Jaz skoro verjamem.

Kajti narodov glas je glas človeškega srca. In človeško srce je kakor otrok, ki zablodi v velik, temen gozd in ne ve ne poti ne steze. In otrok kliče in joče, naposled poklekne in moli: »O gospod Bog, daj, da najdem pot, ki vodi domu! Daj, da najdem zopet solnce, ki obseva polja, daj, da najdem materino kočo, daj, da zopet sedim na pragu pred hišo in pomakam dišeči sveži kruh v belo mleko, opazujoč, kako se nad menoj igrajo in krožijo lastavice okoli cerkvenega stolpa in poslušajoč zvonove, ki doné v večerni mrak.«

Taka je otročja prošnja, in taka je prošnja skesanega človeškega otroka, in taka je prošnja narodova. Ljudstvo ne more živeti brez resnice, brez zdrave, vsakdanje resnice, brez večne resnice, ki je navadna in skromna kakor kruh in mleko, in vendar je jedino ona, ki mu daje moči, da more hoditi ves dolgi dan in priti domu, predno tema objame zemljo.

Občinstvo pa ni narod. Občinstvo je omehužen narod, narod, ki ni več nedolžen. Zato ne išče občinstvo tega, kar je resnično, temveč to, kar je novo. Občinstvo je narod, ki propada, narod, ki ni več naiven, narod, ki je postal romantik.

(Dalje sledi)

nizem, ki se prodaja v liberalnih listih, in ki vrhunec dobrodelnosti doseže v kakem na korist revežem prirejenem plesu ali koncertu, jih ne zadovoljuje. Njihovo srce je željno krščanskega dela. Pa sovražniki krščanskega imena so znali tudi take želje potlačiti in zastrupiti. Takim dobrim, plašnim ljudem stavijo pred oči strašilo klerikalizma. Ta himera, ki jo je njih nečista domišljija obdala s strašnimi svojstvi, ta fantom, v katerem so osredotočili vse, česar se more bati krotki meščan, pač ostraši marsikoga, ki je v srcu kristijan, da se tega v dejanju ne upa pokazati.

Liberalizem je med največjimi sleparijami zagrešil to največjo, da krščanstvo slika kot politično stranko, in njegovemu delovanju podtika vedno zemske sebične namene. Sam brez ozira na večnost tega tudi pri drugih neče videti, in po sebi sodi vse drugo.

Vincencijeve družbe pa so vzvišene nad vsako sumničenje. Tu deluje lepa krščanska ljubezen v duhu najlepše humanitete združenih bratov. Vsem stanovom je odprt vstop; le jedno geslo se pozna tu: Posnemati ono ljubezen do trpečega brata, katero je kazal naš Vzornik, ko je tolažil žalostne, krepčal potrebne, zdravil bolne.

Požrtvovalnost je znak krščanske ljubezni, njen plod so dela usmiljenja. Sv. Vincencij je pokazal pot, stotisoči vnetih društvenikov vseh narodov in vseh jezikov jo hodijo. In kar iščejo, je sreča trpečih sobratov. V tej sreči pa najdejo sebi samim sladki pokoj in dušni mir.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. marca.

Narodno-politične zahteve nemške opozicije. Minulo soboto se je vršil znani shod nemških zaupnikov v Pragi in je torej od tega časa že preteklo nekaj dni, toda še sedaj niso znane znamenite velikonemške zahteve. Na shodu se je neki sklenilo, da se o tem strogo molči, akoravno nihče ne vé, čemu se je storil tak sklep. Izza kulis se je zvedelo v zadnjem času, da se je doseglo popolno sporazumljenje glede zahteve po odpravi jezikovnih naredeb in glede omejitve okrajev po narodnosti. Tudi glede nekaterih podrobnostij so se možje sporazumeli. Vsi ti sklepi s poročili posameznih poročevalcev se predložijo glavnemu zboru vseh zaupnikov nemških opozicijskih strank. Pred vsem pa je potrebno, pravijo, da se vse to gradivo izroči posebnemu odboru, ki naj potem sestavi poseben program. — Šele potem bo mogoče skupno, konečno posvetovanje. Iz vsega je torej razvidno, da je bil zadnji sestanek nemških zaupnikov popolno brez pomena, kajti niti nemški voditelji sami ne vedo, kaj naj zahtevajo. Mogoče je, da to zadevo navlašč zavlačujejo, ker ne marajo biti pripravljene na bližnje zasedanje češkega deželnega zbora, ali pa vlada mej temi prvaki tolika nejednost, da se ne morejo sporazumeti niti glede glavnih zahtev.

Gonja proti poslancu dr. Grabmayru. Ta mož se je s svojim govorom na volilskem shodu v Meranu silno zameril tirolski nemško-nacijonalni kliku, akoravno bi njegov govor brez strahu lahko podpisal vsak nemški nacijonalec. Ta klika zahteva od dr. Grabmayra, naj izstopi iz deželnega volilnega odbora. Toda poučeni krogi vrlo dvomijo, da bi poslanec ustregel tej želji, ki gotovo raje vidi, da se umaknejo iz tega odbora vsi njegovi neprijatelji, kar so baje že tudi zapretili. Vsa zadeva se bo pretresavala na skupnem shodu zaupnikov ter konečno poravnala.

Potožaj na Ogerskem se je z odstopom barona Banflyja hipoma spremenil in vsa nasprotstva so poravnana. To se bo pokazalo že v današnji prvi seji ogerske poslanske zbornice. Desidentje, ki so svojedobno izstopili iz lib. stranke, so v ponedeljek zvečer soglasno vsprejeli naslednji predlog posl. Szilagyja: Ko smo v decembru minulega leta izstopili iz kluba liberalne stranke, storili smo to vsled tega, ker nismo odobravalni politične smeri in modalitet, ki jih je priporočal in porabljal klub v svrhu rešitve parlament. krize. Pri svojem izstopu pa nismo spremenili svojega prepričanja in liberalnih načel. Ker se je pa sedaj izvršila sprememba v ministerskem predsedstvu in se politika novega ministerskega predsednika popolno vjema z našo politiko, odpadli so pogoji,

ki so nas privedli do odstopa in toraj sklenemo, da se zopet zjedimo z liberalno stranko. Ta predlog, ki ga je podpisalo vseh 30 desidentov, so izročili načelniku liberalne stranke Podmanicz-kemu. — Istotako se priklopi glavni stranki nacijonalna frakcija, ki se je sinoči posvetovala o tej zadevi. Proti združenju je samo pet članov, katerih dva vstopita v klub ljudske stranke, trije se pa pridružijo neodvisnim poslancem. V današnji seji poslanske zbornice, v kateri razvije Szell svoj program, bo toraj vladal najlepši red.

Novi izgont avstrijskih podanikov iz Prusije. Iz Harburga pri Hamburgu je došlo včeraj sporočilo, da je politična oblast devetim gališkim delavcem, ki so že dolgo vrsto let bili v službi v ondotnih industrijskih podjetjih, nenadoma naročila, da v gotovem roku ostavijo prusko zemljo. Ta naredba sloni na nekem višjem odloku, v katerem se naroča, da v pruskih industrijskih podjetjih ne smejo biti v službi ruski in gališki delavci. Pričakovati je, da bode izgnanih še več avstrijskih podanikov. Ali avstrijska vlada res ničesar ne bo ukrenila proti takemu nečuvnemu postopanju pruske vlade? Mirno nikakor ne sme gledati, kako se brez vsake najmanje krivde jemlje kruh avstrijskim slovanskim delavcem, mej tem ko se Prusi v naši državi smejo mastiti od žuljev avstrijskih trpinov.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 28. februarija.

Pričetkom današnje izredne seje se spominja župan dne 11. t. m. umrle nadvojvodinje Marije Imakulate ter naznani, da je tem povodom v ime ljubljanske občine cesarju brzojavno izrazil sožalje.

K naznanilu deželnega predsednika, da je presvetli cesar dovolil, da se sme tukajšnja dekliska višja šola imenovati »cesarja Fran Josipa mestna dekliska višja šola«, se oglasi odbornik dr. Požar ter predlaga, naj se županu naroči, da se v ime občinskega sveta na Najvišjem mestu primerno zahvali za to izredno odliko.

Vsprejeto.

O napolnitvi ledenice pri mestni klavnici poroča komisar Tomec ter predlaga z ozirom na to, da v Ljubljani in bližnji okolici ni mogoče dobiti ledu, naj se naroči z Gorenjskega kakih 30 vagonov ledu in v to svrho dovoli kredit 1200 gl. Vagon ledu stane na kolodvoru v Šiški od 30 do 36 gl., za dovažanje in odlaganje se pa račun 7 gl. na vagon, torej bo stal jeden vagon 37 do 43 gl. Ob enem predlaga poročevalec, naj se pristojbina, ki jo plačujejo mesarji v klavnični ledenici in je dosedaj donášala na leto do 150 gl., podvoji, pri onih pa, ki vlagajo večje množine mesa, potroji. V proračun mej dohodki naj se vsled tega vstavi svota 600 gl.

Za predlog govorita odb. Predović in Kozak, ki ob enem izraža željo, naj bi se primerno vredila ledenica, ki jo ima v najemu gosp. Ferlinc, kar bi bilo ceneje in pripravneje za mesarje. — Predlog odsekov nato obvelja.

Dela za sklenjeno razširjenje elektrarne se izmej devetih ponudnikov oddajo tvrdki Siemens & Halske za skupno svoto 119.060 gl., ki se po viša za toliko, za kolikor je od dne vložitve ponudbe pa do danes poskočila cena bakru. Za razširjenje je potreben tretji stroj za 350—400 konjskih sil za svoto 19.700 gl., nadalje dva parna kotla za 16.100 gl. ter cevi in kabel. Večji del teh naprav je občina po pogodbi zavezana oddati tej tvrdki. Vse delo mora biti dogotovljeno do 15. novembra. Vsi nasveti, o katerih je poročal inž. Čiuha, se odobre.

Najetje posojila v znesku 32.000 gl za svoječasni nakup Galletove hiše se na poročilo odbornika dr. Stareta naknadno odobri, ker se je to posojilo tedaj najelo brez formalnega dovoljenja obč. sveta.

Dodatno odobreni višji izdatek za zgradbo avgmentacijskega skladišča v znesku 1065 gl. 54 kr. se na predlog odb. Žužeka sklone izplačati iz amortizacijskega zaklada.

O dopisu deželne vlade glede preskrbitve primernih prostorov za obrtne šole poroča odbornik Šubic. V dopisu se omenja, da je vlada voljna ustanoviti državno obrtno šolo, v kateri bi bila poleg dosedanjih tudi delovodska šola mehanično tehnične smeri in morda tudi šola za stavbinsko

stroko, ako občina poskrbi za primerno poslopje. Poročevalec omenja, da obč. svet že davno računa s tem dejstvom, toda občina ne zmora velikih stroškov za zgradbo takega poslopja in nasvetuje v tem smislu dopis na deželno vlado, v katerem naj se ob enem prosi, da izposluje od osrednje vlade primeren, morda polovičen prispevek k stavbenim stroškom, ker bi šola ne koristila samo mestu, marveč sploh celi deželi. — Predlog obvelja. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. marca.

(Škofov zavod in kmetski trpini.) »Narod« je v svojih polemikah tako razdivjal, da ž njim ni mogoča resna in stvarna polemika. V dokaz temu navedemo tukaj nekaj odstavkov iz »Naroda« z dne 27. februarija proti škofovemu zavodu. — »Narod« piše: »Kmet — beseda nesrečna! A še nesrečnejša njegova usoda! Izkoriščevalci njegovi so pijavke, ki pijejo tako dolgo, dokler onemogle ne odpadejo. Kamor se ozreš, povsod beda, povsod samozatajevanje, povsod pomanjkanje, povsod pa vidiš, kako se trudita kmet in delavec s krvavimi žulji, da ohranita sebi in svojcem obstanek. Od vseh stranij se pritiska na njega, — glavno ulogo pa igra duhovščina, ki je po ogromni večini slepo vdana svojemu pastirju.« — »Splošno je znano, da so mošnjički naših duhovnih gospodov precej trdno zavezani. Če se pa hočejo gospodu škofu prikupiti, treba je denarja, mnogo denarja. Naš kmet je veren. Le predobro je znano to njegovim izkoriščevalcem in zagotavljeni smo, da bo marsikateri od ust pritrngani groš iz žuljave roke romal v nenasitni žep. . . . Kmetje so menda zato tukaj, da imajo nekateri duhovni gospodje prijetno in brezskrbno življenje in da jim pomorejo po možnosti z različnimi darovi do ugleda in mastnih služb.« — Torej pijavke, ki pijejo tako dolgo, dokler onemogle ne odpadejo, skopuhi, izkoriščevalci, nositelji nenasitnih žepov, brezskrbni častilakomni vživači, to je po »Narodu« naša duhovščina s svojim škofom, in vendar je vsemu slovenskemu svetu znano, da jo opravičeno postavimo v vzgled vsestranske požrtvovalnosti vsakomur. — Tako pišejo možje, ki so samo po požrtvovalnosti duhovnov prišli do boljšega kruha! To je vnebovpijoča krivica, ki ne more ostati brez kazni! Kje pa imate v deželi kak dobrodelen zavod, katerega bi ne bila ustanovila, vzdržavala ali vsaj najzdatnejše podpirala uprav duhovščina. Za reveže, za sirote, za slepe, za gluhone, za dijake, kdo pa je napravil zavode, kdo vstanove; ako »Narod« piše, kako stradajo sedaj prostomisleči dijaki ubožnih kmetov na Dunaju, pomisli naj, koliko huje bi še stradali, ko bi ne vživali vstanov duhovna Knafeljna. — Rezke besede so nam pod peresom, a zadostuj to, kajti jasno je, kako nizko so pali oni, ki tako pišejo. Požrtvovalnim našim domoljubom pa duhovnim in svetnim bodo ti napadi le bodrilo, da krepko vztrajajo pri delu za blagor in napredek naroda!

(Volitev.) Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko je v včerajšnji seji za l. 1899 soglasno izvolila predsednikom g. Ivana Perdana, njegovim namestnikom g. A. Kleina in provizornim predsednikom g. I. Baumgartnerja.

(V esrednjo komisijo) je odmerjenje pridobniškega davka, v katero volijo deželne komisije 13 in finančni minister 13 članov, je za Kranjsko izbran g. dr. Danilo Majaron; njegov namestnik je g. Ivan Gogola.

(Osebnosti.) G. dr. Zuccon je pri c. kr. prizivnem sodišču v Trstu vpisan v imenik kazenskih zagovornikov. — Pravni praktikant pri dež. sodišču ljubljanskem g. dr. V. Murnik je imenovan avskultantom. — Gosp. dr. A. Papež v Gorici je imenovan asistentom tamošnjega kmetijsko-kemijskega poskuševališča. — Davkar gosp. Karol Vencajz in glavni davkarski kontrolor g. I. Skušek sta imenovana glavnima davkarjema, davkar g. O. Grebenc je imenovan glavnim davkarskim kontrolorjem pri fin. ravnateljstvu v Ljubljani. — Okrajni glavar v Tolminu, namestniški svetnik grof Friderik Marenzi pride k namestništvu v Trst kot reterent, vodstvo okrajnega glavarstva v Tolminu pa prevzame višji komisar pri okrajnem glavarstvu v Trstu, gosp. A. Prinzig.

(Repertoar slovenskega gledališča.) Jutri, v četrtek se bo igrala prvič zgodovinska kabala v 4 dejanjih »Vojni načrt«, spisal pl. Werther. Snov je zajeta iz časa Napoleona I. ter se vrši dejanje v Parizu. Ruski polkovnik pl. Čerņičev si z zvijačo in z denarjem pridobi francoski vojni načrt proti Rusiji. Večina oseb je zgodovinska. — 4. t. m., t. j. v soboto ima svojo benefico gosp. Marcel Fedyczkowski. Pela se bo prvičkrat v sezoni slavna Gounodova opera »Faust«. G. Fedyczkowski bo pel Mefista, g. Raškovič Fausta, gđ. Stropnicka Margareto in gđ. Radkiewicz Marto. — 7. t. m. ima gđ. Radkiewicz častni večer v operi »Trubadur«.

(Za Prešernov spomenik.) Zabelježiti nam je danes radosten pojav slovanske vzajemnosti: odboru za nabiranje prispevkov za Prešernov spomenik v Ljubljani priposlal je gospod profesor M. Vamberger 20 gld., kateri znesek je slavni mestni zastop v Karlovcu dovolil kot prispevek za spomenik našemu pesniku-prvaku Prešernu. V današnjih časih, ko — žal — v škodo Slovanom narodni separatizem le preveč nadvladuje, nas ta rodoljubni čin najbolj narodnega mesta hrvatskega navdaja s tem večjim veseljem.

(Zatiški dvorec) na Starem trgu, ki je lastnina kranjskega verskega zaklada in je bil ob potresu jako poškodovan, bodo popravili in priredili za stanovanja. Dotična dela se že ta mesec pričnó.

(V Radečah pri Zidanem Mostu) je bil županom izvoljen g. Brunšmid Viljem. Svetovalci so gg.: Simončič Janez, Laharnar Franc, Ravnikar Jožef, Završnik Franc, Zupančič Anton, Burkelje Franc.

(Notarijat v Konjicah.) Notarskim namestnikom v Konjicah po pokojnem c. kr. notarju Karolu Kumer imenovala je c. kr. okrožna sodnija v Celju g. dr. Josipa Barle, notarskega namestnika v Slov. Bistrici.

(Dolenjska železnica) vozi, kakor znano, uprav po polzevo. Posebno neprijetni pa so nenavadno dolgi zamudki v Zatičini, Trebnjem in Mirni peči. Skratka: Vožnja od Ljubljane do Novega mesta traja celo večnost. V kratkem pa odpravijo glavno oviro. Z dném 15. t. m. bo de od Grosuplja do Novega mesta vozil osebni vlak. To bo de mogoče, ker bodo nekaj težkih tovornih strojev nadomestili z lažjimi za osebne vlake.

(Pogorela) je v noči od nedelje na ponedeljek lesena zgradba na Šmarjetni gori poleg Kranja, lastnina gospoda J. Cofa, koder je bila gostilna za izletnike.

(Goriška volitev.) Kakor smo že poročali, je bil v ponedeljek v Gorici na mesto bivšega dež. glavarja grofa Fr. Coroninija izvoljen dež. poslanec dr. vitez Egger; dobil je 502 glasova, italijanski krščansko-socijalni kandidat župnik dr. Baubela je dobil le 4 glasove. Za »Italijana« dr. Eggerja so potegnili tudi goriški Nemci, češ, da se gre proti skupnemu sovražniku. Italijanska klika je namreč raztrosila govorico, da je župnik dr. Baubela skupni kandidat konservativnih Italijanov in Slovencev, toda izid je pokazal, da se Slovenci niso udeležili volitve. Dr. vitez Egger je pristaš tiste italijanske klike, ki je najbolj sovražna Slovincem in se odločno upira ustanovitvi dež. šol. zaklada. In ta mož je baje kandidat za mesto dež. glavarja. Bližnja bodočnost pokaže, ali hoče vlada prodreti s svojim predlogom gledé dež. šol. zaklada ali pa se udá italijanski kliki.

(Koroški novičar.) Deželni predsednik je imenoval kanclista pri okrajnem glavarstvu v Šmohoru, Fr. Robar-ja, za okrajnega tajnika (za Velikovec). — V Gorjah blizu Dholice so dne 22. februarija pogorela posestva trem kmetom. Nekaj svinj in precej ovac je ostalo v ognju. — Koroška hipotečna banka je dala do 1. februarija 980 posojil v skupnem znesku 3,026.350 gld. — Zoper železnico Sinčavas-Žel. Kapla se je pričelo močno gibanje. Dne 19. februarija je bil pri Miklavcu shod zoper železnico in na Dunaj se odpošlje deputacija, ki ugovarja zidanju železnice. — Pri Labudu se je obesil 16letni pastir Tomaž Urak. — Občina Ukve je imenovala gospoda okrajnega glavarja J. Schuster-ja v Beljaku častnim občanom. — Razpisana je do 10. marca služba šolskega voditelja v Žel. Kapli. — Pod hlode je prišel posestnik J. Statman v Jenigu v Ziljski dolini, ko so spravljali les iz gore. — Pri parni žagi Val. Leitgeba v Sinči

vasi se je dne 15. februarija ponesrečil Jurij Rumpold. Jermen ga je zagrabil in vrgel ob steno, da je obležal na mestu mrtev.

(Pravico javnosti) je dobila benediktinska gimnazija v Št. Pavlu na Koroškem tudi za peti in šesti razred.

Telefonska in brzojavna poročila.

Papež Leon XIII. — nevarno zbolel.

Rim, 1. marca. Papež Leon XIII. je precej hudo obolel. Noč je bila primeroma ugodna, zjutraj se je počutil nekoliko bolje.

Dunaj, 1. marca. Po Dunaju se širijo vznemirjajoče vesti, da je papež nevarno bolan. Na borzi so židje celo trosili vest, da je papež umrl. Papežev nuncij na Dunaju ni do opoludne dobil še nobenih uradnih sporočil o papeževi boleznii.

Rim, 1. marca. »Agenzia Stefani« poroča: Papež se je pri vsprejemu raznih diplomatov, ki so mu čestitali povodom obletnice kronanja, precej utrudil in prehladil. Včeraj zjutraj je občutil neznatne bolečine. Telesni zdravnik dr. Lapponi ga je včeraj trikrat obiskal in konstatoval mrzlico. Svetoval je sv. očetu, naj ostane v postelji ter si privošči miru. Gotovo je, da izostane glavni vsprejem, ki je napovedan za jutrišnji dan.

Rim, 1. marca. Papež se je v ponedeljek prehladil sprehajajoč se ob mrzlem vetru po vrtu. Zeblo ga je, ko je prišel v stanovanje, a ni pustil takoj poklicati dr. Lapponija. Še le potem, ko ga je jel mraz tresti, je bil zdravnik poklican.

Rim, 1. marca. Papežu je bilo do dveh po noči zelo slabo, proti jutru mu je odleglo. Ob devetih dopoludne so zdravniki izrekli, da treba papeža operirati na fistuli, na kateri trpi že veliko let.

Rim, 1. marca. Zdravniki se dolgo niso mogli odločiti za operacijo zaradi visoke starosti papeževe. — Ob 11. uri so papeža venderle operirali brez kloroforma. — Operacija je trajala 10 minut ter se je posrečila. Bolniku je precej odleglo. Nevarnosti bi ne bilo nobene, ako bi starost ne bila tako visoka in ako bi se ne bilo bati, da se vsled hudega prehlajenja pojavi pljučnica. Vročina je nadnormalna, apetita ni nobenega.

Rim, 1. marca. Zadnje vesti pravijo, da je papežu bolje, sam pa se čuti slabega in misli na smrt. Monsign. Angeli-ju je opoldne dejal: Ali se spominjate nekega prerokovanja, da je to leto leto moje smrti.

Dunaj, 1. marca. Dogovori mej vlado in češkimi zastopniki so toliko napredovali, da je gotovo, da se tudi češki deželni zbor skliče meseca marca.

Praga, 1. marca. Posl. Herold je govoril pri shodu polit. kluba v Novem Benatku. Dejal je, da na sklicanje državnega zbora nihče ne misli. Vlada naj ali Nemce ukroti, ali jih prisili k spravi. Ker pa to nobeno ni mogoče, treba da vlada preosnuje ustavo ter da deželnim zborom večje pravice. Ako se vlada izreče proti koristim češkega naroda, bodo poslanci poiskali svoje prostore v opoziciji, brez povoda pa kljubovati vladi resni poslanci po svoji vesti ne morejo, tako delajo le oni, ki narod vodijo v pogubo.

Solnograd, 1. marca. Kardinal-nadžkof Haller je nevarno zbolel ter bil previden s sv. zakramenti. Za zdaj se še ni bati smrti.

Budimpešta, 1. marca. V poslanski zbornici je ministerski predsednik razvijal svoj načrt. Povdarjal je, da je parlamentarni mir zopet zagotovljen in zopet omogočeno redno parlamentarno delo. Vlada smatra za najvažnejšo nalogo izvedbo pogodbe z Avstrijo do leta 1904. Glede zunanje politike vlada mej vsemi merodajnimi faktorji popolno sporazumljenje. Politika miru vlada in njena podlaga je trozveza. Akoravno je obžalovati, da se neprestano pomnožujejo vojne sile in naprave, treba vendar v svrhu moči in ugleda monarhije požrtvovalnosti vseh domoljubov.

Vlada si bo prizadevala ohraniti najboljše razmerje mej državo in cerkvijo ter se ravnala strogo v smislu zakonov ne glede na vero, narodnost in stan. Burno odobravanje je sledilo Szellovim besedam.

Budimpešta, 1. marca. (Program nove vlade.) Zbornica je danes pričela svoje seje. Novo ministerstvo je bilo burno pozdravljeno. Ministerski predsednik Koloman Szell je razvil namene nove vlade ter dejal mej drugim: Boj je končan in jaz vam prinašam mir. Vlada je poklicana, da čuva mir, ki je pošteno sklenjen in sloni na trdni podstavi. Potem je minister naštel dela, ki čakajo zbornico, najvažnejše med njimi je nagodba, po kateri se uravnajo razmere z Avstrijo do l. 1893 ali 94. Predloga ta se zлага z ono, ki je bila že predložena zbornici. Definitivna sklenitev nagodbe je zagotovljena. Vlada stoji na stališču zakonov leta 1867, vlada stoji na stališču liberalizma, ter si je svesta podpore liberalne stranke, pa tudi pomoč drugih strank jej je dobro došla. Glede razmerja mej cerkvijo in državo želi nova vlada, da mej njima vladaj lepo sporazumljenje, v ta namen bo vlada delovala na to, da se vvede avtonomija tudi za katoliško cerkev. Program nove vlade so zakoni brez razlike na narodnost, vero in stanove, zvezda-voditeljica: zakon, pravica, resnica! (Če bo le res. Op. ured.) Načelniki opozicijskih strank so izrekli ministerskemu predsedniku zaupanje svojih klubov.

Pariz, 2. marca. Senat je s 155 proti 125 glasovom sklenil preiti v nadrobno razpravo o vladni predlogi glede preiskav pri kasacijskem dvoru. Ministerski predsednik Dupuy je v daljšem govoru zagovarjal načrt, češ, da vlada želi take razsodbe, kateri se mora vse ukloniti.

Manila, 1. marca. Z ozirom na resnost položaja v Manili in nje okolici so se sošli predvčeranjim v posvet zunanji konzuli, pri katerem je bil mej drugim tudi razgovor o trgovinskih razmerah. Sklepi te konference so tajni in niso znani niti ameriškimi oblastvom. V mestu vlada sedaj mir, toda nihče ni varen pred zopetnim napadom od strani vstašev. Javna poslopja čuvajo ameriški vojaki.

Smrti:

25. februarija. Marija Šutar, postrežnice hči, 3 leta, Florijanske ulice 32, črevesni katar.

28. februarija. Benjamin Iggel, bivši tiskar, 60 let, Karlovska cesta 7, naduha.

V bolnišnici:

25. februarija. Matija Prijatelj, dninar, 59 let, icterus melignus et cirrhosis hepatis. — Helena Laupič, uboga, 89 let, ostarelost.

26. februarija. Franc Medvešek, rudar, 27 let, pyaemia.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 3062 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v Celziju	Vetrovi	Nebes	Pudavina v 24. urah v mm.
28.	9. zvečer	745.0	1.4	sl. sever.	jasno	
1.	7. zjutraj	743.8	-3.8	sl. svzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	741.0	2.4	"	del. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 0.4°, normale: 1.2°.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Domžalah, registrovane zadruge z neomejeno zavezo“,

kateri se bo vršil

v nedeljo, dné 12. marca 1899.,

ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldan

v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računov za leto 1898.
4. Prememba pravil za delokrog.
5. Volitev načelstva, nadzornika in njega namestnika.
6. Razni predlogi.

229 (1—1)

Načelstvo.

Rapidol je izvrstno sredstvo za ličenje sobnih tal. Isto odstranja in preprečuje lepljivost ličenih desk. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Vnanja naročila po povzetju. 228 1 12-1

„Národna kavarna“.

Jutri v četrtek, 2. marca 1899

vojaški koncert.

Začetek ob 1/8. uri zvečer.

Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

Fran Krapež.

229 1—1

Lične razglednice

kažoče ljubljanske župne cerkve,

založila je in prodaja „Prodajalnica katol. tisk. društva“ (H. Mišman) v Ljubljani

Höplitarjeve ulice šte. 2.

Razprodajalcem dá se znaten popust.

Višnji Gori je na lepem prostoru précej v najem oddati

prodajalnica

z dvema sobama in skladiščem zraven. Na razpolago je tudi klet, kuhinja in več sob. Natančneje se izvé pri **Fr. Rebolj-u** na **Krki.** 221 3—2

Stavbeni razpis.

Za zgradbo

nove župne cerkve v Šmartnem pri Litiji

oddala se bodo zidarska in tesarska dela takim podjetnikom, kateri so v smislu § 3. drž. zak. z dné 26. decembra 1893 opravičeni dotična dela izvrševati.

Stavbeni načrti in proračuni stroškov, splošni in posebni stavbeni pogoji so razgrnjeni v župnišču šmartinskem na vp gled, na podlagi katerih se bodo imenovana dela oddala.

Ponudbe naj se torej raztezajo na zidarska in tesarska dela, vsako posebej ali pa tudi skupno.

V varnost vzdržanja ponudbe naj se taisti pridene varščina v znesku 5% za isto delo proračunjene svote v gotovini, hranilnih knjižicah ali vrednostnih papirjih, ki se računajo po kurzni vrednosti, vendar ne nad nominalno vrednostjo.

V ponudbah naj se navedejo posamezne jednotne cene ter na podlagi istih naj se navede v številki in besedah ponudeni znesek, oziroma popust na proračunjenih zneskih.

S kolekom 50 kr. kolekovane zapečatené ponudbe naj obsegajo ime in priimek, bivališče in stan ponudnikov ter izrecno zagotovilo, da pozna ponudnik vse določbe stavbenske oddaje in da se zaveže za slučaj izdražbe iste natančno izpolnovati in da prizna tudi pravico stavbenega odbora, oziroma stavbenega vodstva do izgovorjenih konvencionalnih kazni.

Tako urejene pismene ponudbe naj se označijo od zunaj na zavitku poleg naslova kot »ponudba zidarskega dela, ali tesarskega dela, ali pa obojega skupaj« za zgradbo nove župne cerkve.

Ponudbe vpslati je zadnjič

do 19. marca opoludne 12. ure 1899

podpisanemu cerkveno-stavbenemu odboru, kateri si pridržuje pravico odločiti se za jedno ali drugo vloženih ponudb.

Ostala stavbena dela se bodo razpisala pozneje.

Šmartno pri Litiji, dné 24. februvarija 1899.

209 3—3

Cerkveno-stavbeni odbor.

Žrebanje nepreklicno
18. marca 1899.

1. Glavni dobitek 100.000 kron vred.
 2. Glavni dobitek 25.000 „ „
 3. Glavni dobitek 10.000 „ „
- v gotovini z 20% odbitka.

Dunajske srečke à 50 kr.

priporoča

99 13—6

J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Slovenci, segajte po domačem blagu!

Kmetijsko društvo v Dobrépoljah izvaža poleg pridelkov kmetijstva tudi lepo prekažene

kranjske gnjati in plečeta

ter popolnoma masten in dobro obležan

150 6

SIR,

delan po ementhalskem načinu. — Vsa naročila se izvršujejo točno po pošti ali železnici. — Sir se oddaja tudi v manjših kosih.

Preselitev obrti.

Dovoljujem si prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem se s svojo krojaško obrtjo preselil z Dvornega trga št. 1

v hišo **Katoliški dom.**

Najtopleje se zahvaljujoč za mnogo let izkazano mi zaupanje in naklonjenost prosim, da se mi ista izkaže v jednaki meri tudi v bodoče, ter zagotavljam najsolidnejšo postrežbo.

Velespoštovanjem

Fran Sark,

krojač.

217 3—2

Semena

vseh vrst, zanesljivo kaljiva,

priporoča tvrdka

207 8—3

IVAN PERDAN v Ljubljani.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4 1/2%. Poštno-hranilnišne položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 1. marca.		Dné 28. februvarija.		Kreditne srečke, 100 glđ.	
Skupni državni dolg v notah	101 glđ. 35 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	172 glđ. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	170 „ —
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 05 „	5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	158 „ — „	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ.	20 „ 25 „
Avstrijska zlata renta 4%	120 „ 25 „	Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	194 „ 50 „	Rudolfove srečke, 10 glđ.	28 „ — „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 60 „	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 15 „	Salmove srečke, 40 glđ.	85 „ 75 „
Ogerska zlata renta 4%	119 „ 85 „	Tisine srečke 4%, 100 glđ.	140 „ 65 „	St. Genóis srečke, 40 glđ.	83 „ — „
Ogerska krona renta 4%, 200	97 „ 85 „	Dunavske vravnave srečke 5%	130 „ 60 „	Waldsteinove srečke, 20 glđ.	60 „ — „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	920 „ — „	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 „ — „	Ljubljanske srečke	24 „ — „
Kreditne delnice, 160 glđ.	370 „ 25 „	Posojilo goriškega mesta	112 „ — „	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	158 „ 50 „
London vista	120 „ 40 „	4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 25 „	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3460 „ — „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 97 1/2 „	Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ 20 „	Akcije tržaškega Lloydja, 500 glđ.	478 „ — „
30 mark	11 „ 78 „	Prijoritete obveznice državne železnice	221 „ — „	Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	66 „ 50 „
30 frankov (napoleondor)	9 „ 55 1/2 „	južne železnice 3%	179 „ 60 „	Splošna avstrijska stavbinska družba	114 „ — „
Italijanski bankovci	44 „ 20 „	južne železnice 5%	124 „ 70 „	Montanska družba avstr. plan.	241 „ 70 „
C. kr. cekini	5 „ 67 „	dolenjskih železnic 4%	99 „ 50 „	Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	187 „ — „
				Papirnih rubljev 100	127 „ 25 „

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulanina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „**MERCUR**“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.